

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

PAŽYMA Nr. NV-		2022-02-25		
ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-22-247 TAIS-22-2719		DĖL UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 20 IR 48¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO 48² STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Taip	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	Nesvarstytas	Svarstyti TAP

DALYKINIS VERTINIMAS	Siūlomos pagrįstos priemonės, kurios padės išspręsti nustatytą problemą	Taip
	Siūlomas sprendimas pagrįstas įrodymais (duomenimis, faktine informacija)	Taip
	Teisės akto projektas parengtas laikantis Vyriausybės darbo reglamento reikalavimų dėl derinimo subjektų, terminų, projekto lydimosios medžiagos	Taip
	Teisėkūros procesas buvo įtraukus, užtikrinant tinkamą suinteresuotų asmenų informavimą ir dalyvavimo sąlygas	Taip
TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS	☐ Esminės ☒ Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio ☒ Redakcinio pobūdžio ir (ar) teisės technikos ☐ Pastabų nėra	

PROJEKTO TIKSLAS	Projektu siekiama į Lietuvą pritraukti aukštos kvalifikacijos specialistus: siūloma nustatyti finansinę paskatą darbuotojui (daliai persikėlimo išlaidų kompensuoti) ir finansinę paskatą įmonei (specialisto paieškos išlaidoms kompensuoti).
SPRENDŽIAMA PROBLEMA	<p>FDI duomenimis, 79 proc. Lietuvą pasirinkusių užsienio investuotojų teigia, kad talentų pasiūla yra esminė investuotojų atėjimo į šalį sąlyga.</p> <p>Investuok Lietuvoje duomenimis, dėl talentų stokos 2016 – 2020 m. Lietuvoje nesukurta 5810 gerai apmokamų darbo vietų. Didžioji dalis į Lietuvą atvykstančių užsieniečių iš trečiųjų šalių dirba žemos ir vidutinės kvalifikacijos darbus, o Mėlynoji kortelė, liudijanti aukštą atvykstančio užsieniečio kvalifikaciją, 2020 m. išduoda tik 289 asmenims (Migracijos departamento duomenys, 2020). Sąlyginai nedidelio kiekio, tačiau ypač siauros ir paklausios specializacijos talentų stoka gali lemti viso tiesioginių užsienio investicijų (toliau – TUI) projekto neįgyvendinimą.</p> <p>Talentų pritraukimas sudaro prielaidas gerinti investicinę aplinką, įmonių plėtrą, įgauti konkurencinį pranašumą konkuruojant dėl TUI pritraukimo su kitomis regiono valstybėmis.</p>

POREIKĮ KEISTI REGULIAVIMĄ INDIKUOJANTYS SUBJEKTAI IR (AR) ŠALTINIAI	DUOMENYS / ĮRODYMAI
Vyriausybės programa	<p>VPNIP veiksmas Nr. 5.4.3 „Parengti finansines ir kitas paskatas įmonių, atitinkančių nustatytas sąlygas, aukštos kvalifikacijos darbuotojams iš ES ar trečiųjų šalių į Lietuvą perkelti ir (ar) pritraukti“.</p> <p>2021–2030 m. Nacionaliniame pažangos plane (toliau – NPP) nustatyta, kad 2030 m. sukuriamos pridėtinės vertės dalis gyvybės mokslų sektoriuje turi padidėti nuo 0,87 proc. (2016 m.) iki 5 proc., inžinerinės pramonės sektoriuje nuo 5,66 proc. (2016 m.) iki 7,69 proc. ir IRT sektoriuje nuo 5,03 proc. (2016 m.) iki 9,3 proc.</p>

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

SIŪLOMOS PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma įtvirtinti finansines paskatas atvykstantiems užsieniečiams ir Lietuvoje registruotoms įmonėms. Atvykimo išmoka bus išmokama siekiant kompensuoti aukštos profesinės kvalifikacijos **specialisto** patirtas relokacijos išlaidas, taip pat **įmonės** skatinamos pritraukti iš užsienio darbuotojus joms sumokant vienkartinę išmoką (kompensuojant darbuotojų paieškos ir pritraukimo išlaidas).

Investuok Lietuvoje duomenimis, pritaikius finansines paskatas, trūkstamos profesijos aukštas pajamas gaunančių **talentų srautas padidėtų 25 proc.**

Siūlomas įgyvendinimo mechanizmas – išmokų mokėjimas naudos gavėjams per UŽT (turi patirties įgyvendinant panašų mechanizmą administruodama „EURES Lietuva“ programą).

Siūloma nustatyti **finansinę paskatą darbuotojams (bet kurios šalies piliečiams) ir įmonėms**, kurie atitinka nustatytus kriterijus:

- **darbuotojui (daliai persikėlimo išlaidų kompensuoti). Kriterijai:** neterminuota sutartis su Lietuvoje registruotu darbdaviu; darbuotojas nebuvo nuolatiniu Lietuvos gyventoju bent 5 metus (tokiu būdu siekiama susigrąžinti Lietuvos piliečius, kurie išvykę daugiau nei prieš 5 metus), vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (VDU) ne mažesnis nei 4,1 MMA (2705 Eur) arba ne mažesnis nei samdančios įmonės VDU; darbo funkcija pagal profesiją, įtrauktą į profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija ir kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, sąrašą. **Išmokos dydis siekia 2993 Eur ir būtų išmokamas ne anksčiau nei po 6 mėn. nuo darbo pradžios.**
- **įmonei (specialisto paieškos išlaidoms kompensuoti). Kriterijai:** darbdavio nuolatinė buveinė yra Lietuvoje, darbdavys nėra bankrutuojantis, turintis įsiskolinimų ir kt; yra sudaręs neterminuotą darbo sutartį su asmeniu, kuris atitinka aukščiau išvardintas darbuotojui taikomas sąlygas. Numatoma išmoka įmonei – ne didesnė nei 7,2 MMA.

Kitos svarstytos alternatyvios priemonės

Alternatyvios priemonės nesvarstytos

Gerosios užsienio šalių taikomos praktikos

Finansinės ar mokestinės paskatos trūkstamiems specialistams pritraukti taikomos daugelyje ES šalių (pvz., Nyderlanduose, Švedijoje, Airijoje, Belgijoje, Liuksemburge, kt.). Pažymėtina, kad šios šalys užima itin aukštas pozicijas tarptautiniuose talentų konkurencingumo reitinguose.

SPRENDIMO ĮGYVENDINIMO KAŠTAI

Projekto nuostatų įgyvendinimui reikalingos lėšos (2,8 mln.) yra numatytos Finansų ministerijos rezerve Ekonomikos plėtros programos pažangos priemonei „05-001-01-15-02. Skatinti talentų ir kompetencijų pasiūlą pažangiai ekonomikai“. Planuojama, kad nuostatų įgyvendinimui reikės 2,6 mln. eurų.

Papildomų lėšų poreikis įgyvendinti teisės aktą

Užimtumo tarnybai bus reikalingi resursai procesui administruoti ir paskesnei priežiūrai vykdyti bei informacinių sistemų pritaikymui. Planuojama, kad šios išlaidos grįš į valstybės biudžetą atvykusių specialistų ir įmonių mokamais mokesčiais.

Ūkio subjektams, gyventojams, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sukuriama administracinė našta

Numatomas poveikis administruojančiai institucijai – Užimtumo tarnybai (skiriant papildomus resursus tarnyboje išmokų administravimui ir informacinės sistemos sukūrimui). Taip pat iki birželio 30 d. UŽT direktorius turi patvirtinti Kreipimosi dėl išmokos darbdaviui pritraukus darbuotoją iš užsienio, šios išmokos skyrimo ir mokėjimo tvarką.

Prisitaikymo sąnaudos ūkio subjektams, gyventojams

Poveikis piliečių ir ūkio subjektų administracinei naštai nenumatomas.

SPRENDIMO ĮGYVENDINIMO NAUDOS

Nauji mokesčių rezidentai **sąlygotų didesnes valstybės biudžeto pajamas**, nei išlaidas, reikalingas Projekto nuostatų įgyvendinimui: 4,1 MMA arba 2 VDU uždirbantis specialistas per metus sumoka apie 8 tūkst. Eur

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

mokesčių (GPM, PVM), o metinė viešųjų paslaugų vertė suteikta šiam specialistui siekia apie 3,4 tūkst. Eur. Remiantis šiais skaičiavimais, pritrauktus 1000 specialistų, į biudžetą būtų surinkta 10,5 mln. Eur mokesčių.

Be to, Projekto nuostatų įgyvendinimas padės pasiekti NPP tikslą – 17 proc. dirbančiųjų dalį aukšto ir vidutiniškai aukšto technologinio lygio gamybos bei žinioms imlių paslaugų sektoriuose 2030 metais.

Visi darbdaviai, atitinkantys nustatytas sąlygas, vienodomis sąlygomis galės pretenduoti į finansinės paskatos dalies – išmokos darbdaviui – išmokėjimą, įskaitant MVĮ (atsižvelgiant į valstybės pagalbos reikalavimus).

Talentų pritraukimas yra būtina sąlyga vystant prioritetinius ekonomikos sektorius (gyvybės mokslų, inžinerinės pramonės, IRT sektorius). Projekto nuostatų įgyvendinimas prisidės prie darbo rinkos pasiūlos-paklausos suderinamumo pritraukiant užsieniečius ir Lietuvius, gerins investicinę aplinką ir suteiks konkurencinį pranašumą prieš kitas regiono valstybes pritraukiant TUI į Lietuvą, taip pat sudarys sąlygas įmonių plėtrai, inovacijų pritaikymui, talentų auginimui Lietuvoje.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas derintas su VšĮ Investuok Lietuvoje

Konsultacijų su visuomene
rezultatai

Projektas derintas per TAIS.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas derintas su SADM, TM, FM, VRM, ŠMSM, Konkurencijos taryba, Užimtumo tarnyba.
Patikslintas Projektas su išvadų rengėjais papildomai derintas darbo tvarka.

KITI DALYKINIO VERTINIMO ASPEKTAI

VRM parengus Užsieniečių teisinės padėties įstatymo (UTPI) pakeitimą, turės bus pakartotinai keičiamas Užimtumo įstatymas, kadangi UTPI šiuo metu yra įtrauktas Užimtumo įstatyme minimas teisinis pagrindas – Profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija ir kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, sąrašas (Sąrašas). Sąrašą planuojama naikinti, tad turės būti atlikti atitinkami Užimtumo įstatymo pakeitimai.

Teikti svarstyti TAP.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Agnė Kavaliauskienė

Strateginių kompetencijų grupės patarėja